

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖ TARYBA

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2024-02-27 Nr. TTP-3

Vilnius

Posėdis įvyko 2024-02-27.

Posėdžio pirmininkas Sigitas Gailiūnas.

Posėdžio sekretorė Valda Pranckuvienė.

Dalyvavo:

Vyriausybės atstovai: Aušra Gratulevičienė – Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja, Vytautas Šilinskas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras, Vita Baliukevičienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vadovė, Rūta Juršaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vyresnioji patarėja, Ieva Valeškaitė – ekonomikos ir inovacijų viceministrė, Titas Budreika – Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Viešosios politikos sprendimų ir duomenų analizės grupės vadovas.

Profesinių sąjungų atstovai: Inga Ruginienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkė, Dalia Jakutavičė – Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininkė, Kristina Krupavičienė – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkė, Ričardas Garuolis – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotojas, Arvydas Dambrauskas – Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos pirmininkas, Rimtautas Ramanauskas – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotojas, Aleksandras Posochovas – Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas, Artūras Černiauskas – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos atstovas, Saulius Džiautas – Nacionalinio pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkas.

Darbdavių organizacijų atstovai: Aurelija Gabrielė Maldutytė – Lietuvos darbdavių konfederacijos viceprezidentė, Daiva Macijauskė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento direktoriaus pavaduotoja, Sigitas Gailiūnas – L. e. p. Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos prezidentas, Ineta Rizgelė – Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė, Giedrė Ražinskienė, – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos generalinė direktorė, Aušra Žliobaitė – Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų Kooperacijos ir teisės skyriaus vedėja, Monika Grigalauskienė – asociacijos „Investors’ Forum“ politikos ir korporatyvinių reikalų vadovė, Tomas Garuolis – Lietuvos pramonininkų konfederacijos Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento direktorius, laikinai einantis generalinio direktoriaus pareigas, Artūras Telmentas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos LINAVA Prezidiumo narys.

Kiti asmenys: Tomas Tomilinas – Lietuvos Respublikos Seimo narys, Dalius Gedvilas – Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentas, Jelena Polijančuk – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vyresnioji patarėja, Akvilė Razumienė – Lietuvos verslo konfederacijos patarėja-teisininkė, Povilas Drižas – Tarptautinio transporto ir logistikos aljanso generalinis sekretorius, Daiva Vyšniauskienė – Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų Verslo atstovavimo skyriaus vadovė, Rasa Malaiškienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos skyriaus patarėja, Viktorija Minkevičiūtė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vyriausioji patarėja, Aušra Putk – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patarėja, Vaidotas Kalinauskas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės vadovas, Viktorija Trachimovič – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja, Jurgita Vitkauskienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja, Tautvydas Zesas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėjas, Rokas Keršys – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vyresnysis patarėjas, Domintas Liniauskas – praktikantas.

Darbotvarkė.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

1. Dėl skubių pagalbos priemonių sunkumų patiriančioms tam tikrų sektorių (aprangos, medienos, baldų, statybos, statybinių konstrukcijų) įmonėms.

2. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 14, 30, 35, 36, 51, 56, 57, 62, 72¹, 107, 114, 119, 134, 141, 144, 179, 182, 185, 194, 218, 222, 223, 225, 228, 237, 240 ir 241 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 96 straipsnio pakeitimo įstatymo projektai.

3. Minimalaus darbo užmokesčio nustatymo formulių pristatymas ir jų atitikimas 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (toliau – Direktyva 2022/2041) nuostatoms.

4. Europos Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybų steigimo ir veikimo bei veiksmingo tarpvalstybinio informavimo ir konsultavimosi teisių įgyvendinimo pristatymas.

5. Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 60 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 58¹ straipsniu įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 100 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų.

6. Dėl siūlomų Lietuvos Respublikos darbo kodekso 115 ir 122 straipsnių pakeitimų (po 2023-05-23 Trišalės tarybos posėdžio, protokolas Nr. TTP-7).

7. Griežta trečiųjų šalių piliečių kvota ir tiesioginė darbdavių atsakomybė nemokant reikiamo darbo užmokesčio.

8. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Sigitas Gailiūnas, pradėdamas Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį paklausė, ar Trišalės tarybos nariai turi pasiūlymų posėdžio darbotvarkei.

Inga Ruginienė pasiūlė kitą kartą nesudarinti tokios ilgos ir sudėtingos darbotvarkės. Nurodė, kad jei nėra klausimų, kuriuos galima atidėti kitam posėdžiui, šį kartą pritaria darbotvarkei, bet prašė ateityje formuojant darbotvarkes atsižvelgti į šį pasiūlymą.

Aurelija Maldutytė pasiūlė siaurinti didelės apimties Darbo kodekso straipsnių pakeitimų klausimą ir šios dienos posėdyje pristatyti bei kalbėti tik apie tai, kas yra būtina dėl direktyvų perkėlimo, o kitų siūlomų pakeitimų svarstymą atidėti. Taip pat siūlė atidėti 7-ojo darbotvarkės klausimo svarstymą, nes klausimo medžiaga buvo pateikta per vėlai. Pritarė, kad šios dienos posėdžio darbotvarkėje yra per daug klausimų.

Inga Ruginienė sakė, kad prieštarauja 2-ojo darbotvarkės klausimo svarstymo skaidymui dalimis. Jei siūloma atidėti, tai atidėti visą paketą. Pakankamai geras projektas.

Vita Baliukevičienė siūlė šiame posėdyje tik pristatyti visus siūlomus Darbo kodekso pakeitimus ir atsakyti į klausimus, o detalesnį jų nagrinėjimą ir diskusijas perkelti į Darbo santykių komisiją.

Vytautas Šilinskas kalbėjo, kad norima pristatyti visus Darbo kodekso pakeitimus, kad būtų žinoma, kokias problemas siūloma spręsti, o vėliau juos būtų galima nagrinėti etapais. Taip pat pabrėžė, kad socialiniams partneriams norima padėti ir juos supažindinti su siūlomais pakeitimais kvotų klausimu prieš teisės aktų projektų teikimą oficialiam derinimui.

Po diskusijų Trišalės tarybos nariai sutiko, kad klausimai būtų pristatyti, t. y. pritarė siūlomai darbotvarkei, atkreipdami dėmesį į mažesnį klausimų kiekį ateities posėdžių darbotvarkėse.

NUTARTA. Bendru sutarimu patvirtinti 2024 m. vasario 27 d. Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio darbotvarkę, akcentuojant, kad siekiant klausimų kokybiško svarstymo, klausimų skaičius į ateinančių posėdžių darbotvarkes būtų įtraukiamas, atsižvelgiant į jų svarstymo skubumą ir sudėtingumą, neapkraunant/neperkraunant darbotvarkės.

1. SVARSTYTA. Dėl skubių pagalbos priemonių sunkumų patiriančioms tam tikrų sektorių (aprangos, medienos, baldų, statybos, statybinių konstrukcijų) įmonėms.

Titas Budreika pristatė skaidres „Apdirbamoji gamyba“ (*skaidrės pridedamos*).

Ieva Valeškaitė, tęsdama pristatymą, informavo apie Ekonomikos ir inovacijų ministerijos įgyvendinamas priemones. Pakvietė įvertinti ir teikti paraiškas jau esamoms priemonėms, kurios yra aktyvios, atviros. Pabrėžė, kad naujų priemonių kūrimas užtruks ir problemų greičiau išspręsti nepadės.

Sigitas Gailiūnas akcentavo, kad įmonėms reikia skubių pagalbos priemonių.

Kristina Krupavičienė padėkojo už išsamų pranešimą. Kalbėjo apie ilgalaikius konkurencingumo iššūkius: elektros kaina Lietuvoje (ypač aktualu siuvimo pramonei); darbo kaštų augimas yra natūralus procesas, kurio negalime sustabdyti. Klausė apie investicijų vėlavimą. Pritarė dėl verslo paskolų kainos. Klausė, ką galima kartu padaryti, kad būtų galima padėti įmonėms.

Ieva Valeškaitė kalbėjo, kad yra sulėtėjusios tiesioginės užsienio investicijos. Dėl produktyvumo bus pristatyta prezentacija vėlesniame klausime. Kalbėdama dėl elektros kainų nurodė, kad Energetikos ministerija galėtų daug plačiau pristatyti savo srities aktyvias ir planuojamas priemones įmonėms.

Sigitas Gailiūnas pasiūlė į kitą Trišalės tarybos posėdį pakviesti Energetikos ministerijos atstovus situacijos aptarimui bei dėl iššūkių dėl elektros kainų.

Tomas Garuolis pritarė Kristinos Krupavičienės iškeltiems klausimams. Pabrėžė, kad tolimesniems veiksams labai svarbu yra esamos situacijos žinojimas ir supratimas. Reikėtų kalbėti apie elektros kainą, prieigą prie kapitalo.

Vytautas Šilinskas kalbėjo, kad siuvimo sektoriui didžiausia problema – konkurencija iš Azijos. Kalbėjo apie prancūzų lyderystę dėl socialinės atsakomybės standartų nustatymo visai tiekimo grandinei.

Daiva Vyšniauskienė pabrėžė, kad turėtų būti nustatyti labai aiškūs kriterijai.

Inga Ruginienė apibendrino, kad vertinant pateiktą informaciją, sektoriuose nėra kritinės situacijos. Pateikė pasiūlymą, kad ateityje darbdaviai galėtų atlikti papildomus mokėjimus į atskirą fondą, kuris būtų skirtas tokių problemų sprendimui.

Sigitas Gailiūnas apibendrino diskusijas ir pasiūlė grįžti prie šio klausimo, aptariant energetikos ir finansų klausimus. Paslaugų ir maitinimo sektoriai taip pat kelia šiuos klausimus.

NUTARTA:

1. Išklausyta Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateikta informacija apie situaciją apdirbamoje gamyboje.

2. Po diskusijų nutarta tęsti klausimo dėl skubių pagalbos priemonių sunkumų patiriančioms tam tikrų sektorių įmonėms svarstymą, prašant Finansų ministerijos pateikti platesnę informaciją apie kapitalo prieinamumą bei kviečiant Energetikos ministeriją pristatyti situaciją elektros energetikos sektoriuje bei pateikti informaciją dėl elektros kainų.

2. SVARSTYTA. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 14, 30, 35, 36, 51, 56, 57, 62, 72¹, 107, 114, 119, 134, 141, 144, 179, 182, 185, 194, 218, 222, 223, 225, 228, 237, 240 ir 241 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 96 straipsnio pakeitimo įstatymo projektai.

Rūta Juršaitė pristatė skaidres „Darbo kodekso projektas. MMA direktyva“ (*skaidrės pridedamos*). Pristatydama siūlomus pakeitimus, ji akcentavo, kad projektai (DK kartu su ANK) teikiama pirminiam pristatymui ir susipažinimui, siekiant tolimesnių diskusijų ir sutarimo Darbo santykių komisijoje. Atkreipė dėmesį, kad dėl projekte geltonai pažymėti siūlomi straipsnių pakeitimai yra labai diskutiniai.

Vytautas Šilinskas papildė sakydamas, kad geltonai pažymėtame tekste siūlomi subalansuoti pagerinimai tiek darbdaviams, tiek darbuotojams. Pabrėžė, kad, diskutuojant Darbo santykių

komisijoje, gali atsirasti ir daugiau pasiūlymų. Suminės darbo laiko apskaitos ribojimas – sunkiausias momentas darbdaviams. Išsakė lūkestį, kad šis pakeitimas būtų priimtas, bet būtų pakete.

Ineta Rizgelė išsakė darbdavių organizacijų poziciją, kad yra siūloma vienus DK straipsnius (dėl MMA, dėl psichologinio smurto), t. y. tuos, kurie yra privalomi pagal direktyvą, pavesti nagrinėti Darbo santykių komisijai, o dėl kitų pasiūlymų toliau dar diskutuoti Trišalėje taryboje. Siūlė prioriterizuoti DSK darbą ir diferencijuoti klausimus.

Inga Ruginienė nesutiko skaidyti Darbo kodekso projektų paketo. Informavimas apie pasiūlymus yra etiškas ir gražus SADM žingsnis.

Aurelija Maldutytė akcentavo didelę projektų paketo apimtį.

Kristina Krupavičienė kalbėjo, kad yra daug naudų tiek darbdaviams, tiek darbuotojams. Dėkojo už parengtus pakeitimus. Paklausė, kaip bus stiprinamas socialinis dialogas.

Aurelija Maldutytė prašė nesiųsti įstatymų pakeitimų projektų oficialiam derinimui tol, kol projektai nebus pilnai sudėlioti, t. y., kad paketas toliau eitų po svarstymo Darbo santykių komisijoje.

Vytautas Šilinskas sakė, kad be kito Trišalės tarybos posėdžio projektų paketas nebus teikiamas oficialiam derinimui.

Sigitas Gailiūnas apibendrino, kad po diskusijų nutarta visą projektų paketą, t. y. DK kartu su ANK perduoti nagrinėti Darbo santykių komisijai, kuri juos turėtų svarstyti etapais, atsižvelgdama į prioritetus. Taip pat socialiniai partneriai dar gali teikti pasiūlymų.

NUTARTA.

1. Išklaudyta pristatyta informacija dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 14, 30, 35, 36, 51, 56, 57, 62, 72¹, 107, 114, 119, 134, 141, 144, 179, 182, 185, 194, 218, 222, 223, 225, 228, 237, 240 ir 241 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusizengimų kodekso 96 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų.

2. Klausimą „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 14, 30, 35, 36, 51, 56, 57, 62, 72¹, 107, 114, 119, 134, 141, 144, 179, 182, 185, 194, 218, 222, 223, 225, 228, 237, 240 ir 241 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusizengimų kodekso 96 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų“ perduoti nagrinėti Darbo santykių komisijai, prašant komisijos nusimatyti straipsnių pakeitimų svarstymo etapais planą, atsižvelgiant į prioritetus.

3. SVARSTYTA. Minimalaus darbo užmokesčio nustatymo formulių pristatymas ir jų atitikimas 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (toliau – Direktyva 2022/2041) nuostatoms.

Viktorija Trachimovič pristatė skaidres „MMA formulių pristatymas ir jų atitikimas 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje nuostatoms“ (*skaidrės pridedamos*). Siūlė šį klausimą toliau perduoti svarstyti Darbo santykių komisijai arba Darbo apmokėjimo komisijai.

Aurelija Maldutytė klausė, gal yra žinoma, kokia yra 2023 m. mediana, kiek yra gaunančių iki MMA.

Viktorija Trachimovič nurodė, kad MMA gaunančių, dirbančių visą ir ne visą darbo laiko norma, kelis metus iš eilės yra apie 10 proc., o dėl darbo užmokesčio medianos reikėtų papildomai pasitikslinti šią informaciją ir atsakyti (2023 metų medianą Valstybės duomenų agentūra dar nepaskelbė, o 2022 metų darbo užmokesčio mediana sudaro 1473 eurų. Susitikimui pasibaigus buvo atsakyta į šį klausimą.)

Ieva Valeškaitė sakė, kad SADM formulė neatspindi produktyvumo atotrūkio. Kalbėjo, kad EIMIN taip pat turi galimą MMA formulės variantą ir mato erdvės diskusijoms ir kompromisams.

Titas Budreika pristatė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūlymus dėl MMA formulės (*skaidrės pridedamos*). Pabrėžė, kad EIMIN siūlo lyginti VDU ir MMA santykį ne su ES TOP 5 vidurkiu, o su ES visų šalių vidurkiu. Taip pat siūloma įtraukti darbo našumo elementą.

Kristina Krupavičienė atkreipė dėmesį, kad EIMIN pasiūlyme visiškai neįvertinama perkamoji galia.

Titas Budreika atsakė, kad šį kriterijų galima įtraukti į formulę, tačiau kvietė gerai įvertinti tokį poreikį, nes jį įvedus kai kuriais laikotarpiais MMA galėtų sumažėti.

Inga Ruginienė atkreipė dėmesį, kad šis klausimas „neturi datos“, nes dabartinė MMA nustatymo formulė yra gera, atitinkanti direktyvos reikalavimus. Kalbėjo, kad diskusijos galėtų vykti Darbo santykių komisijoje, tik nereikėtų skubėti. Informavo apie diskusijas Latvijoje. Pabrėžė, kad negali būti mažesnis rezultatas pagal MMA apskaičiavimo formulę, nei dabar turimas.

Ieva Valeškaitė pabrėžė, kad EIMIN formulėje nesiūloma mažinti MMA.

Aurelija Maldutytė padėjo abiem ministerijoms už atliktą darbą ir pristatymus. Sakė, kad pagal dabartinę formulę prisirišus prie prognozuojamo VDU vyksta nesibaigiantis atlyginimų didėjimas, atkreipė dėmesį, kad SADM atsižvelgė į tai ir siūlo formulėje naudoti faktinį VDU dydį, o ne prognozuojamą. Kalbėjo, kad reikėtų surasti geriausią variantą visiems.

Sigitas Galiūnas apibendrino, kad yra du pasiūlymai, kuriuos būtų galima perduoti Darbo santykių komisijai.

Vita Baliukevičienė pasiūlė klausimą perduoti Darbo apmokėjimo komisijai ir esant reikalui pakviesti ekonomistus ar kitus ekspertus. Atkreipė dėmesį, kad dėl kriterijų reikėtų susitarti iki lapkričio mėnesio, tačiau įstatyminių reguliavimų planuojama priimti Seimo pavasario sesijoje.

Inga Ruginienė ir Aurelija Maldutytė akcentavo, kad yra gerai veikianti Darbo santykių komisija, todėl nereikėtų klausimo nukreipti kitai komisijai. Ekspertai galėtų prisijungti prie Darbo santykių komisijos.

Sigitas Gailiūnas apibendrino diskusijas, kad klausimas yra perduodamas nagrinėti Darbo santykių komisijai, esant reikalui į ją pakviečiant prisijungti kitų komisijų narius ir ekspertus.

NUTARTA:

1. Išklaustyta informacija apie Minimalaus darbo užmokesčio nustatymo formulių pristatymą ir jų atitikimą 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (toliau – Direktyva 2022/2041) nuostatoms.

2. Klausimą „Dėl Minimalaus darbo užmokesčio nustatymo formulių pristatymo ir jų atitikimo 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (toliau – Direktyva 2022/2041) nuostatoms“ perduoti svarstyti Darbo santykių komisijai, esant reikalui į ją pakviečiant kitų komisijų narius ir ekspertus.

4. SVARSTYTA. Europos Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybų steigimo ir veikimo bei veiksmingo tarpvalstybinio informavimo ir konsultavimosi teisių įgyvendinimo pristatymas.

Jurgita Vitkauskienė pristatė skaidrės „Europos Komisijos pasiūlymas dėl Europos darbo tarybų Direktyvos pakeitimo“ (*skaidrės pridedamos*).

Kristina Krupavičienė paklausė, kiek šis klausimas aktualus Lietuvai.

Jurgita Vitkauskienė atsakė, kad Lietuvoje nėra įsteigtos nei vienos Europos darbo tarybos, tačiau tai nereiškia, kad ir ateityje jų nebus. Europos Sąjungoje yra įregistruotos 678 Europos darbo tarybos. Taip pat yra 3900 įmonių, kuriose, patikslinus Direktyvą, būtų galima steigti Europos darbo tarybas.

Saulius Džiautas klausė, kokia Europos darbo tarybų nauda ir ar nebus daugiau biurokratijos.

Jurgita Vitkauskienė atsakė, kad jos vykdo tik informavimo ir konsultavimo procedūras tik tarpvalstybiniu lygiu.

Aleksandras Posochovas patvirtino, kad paslaugų sektoriuje Lietuvoje Europos darbo tarybų nėra.

NUTARTA. Pristatyta informacija apie Europos Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybų steigimo ir veikimo bei veiksmingo tarpvalstybinio informavimo ir konsultavimo teisių įgyvendinimą ir išklaustyta socialinių partnerių nuomonės šiuo klausimu.

5. SVARSTYTA. Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 60 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 58¹ straipsniu įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 100 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų.

Tautvydas Zesas pristatė siūlomus pakeitimus. Akcentavo, kad norima sumažinti ne-deklaruoto darbo mastą statybų sektoriuje, todėl šiuo metu siūlomi pakeitimai apima tik statybvietes. Reikia įgyvendinti Europos Komisijos reikalavimą realiu laiku deklaruoti darbo laiką statybose. Šiuo metu pristatoma ne pati priemonė, o reglamentavimas. Yra siekiama dviejų uždavinių: 1. Įteisinti darbdavio pareigą realiuoju laiku deklaruoti darbuotojo, atliekančio statybos darbus statybvietėje laiką, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacinėje sistemoje. 2. Numatyti atsakomybę už šios darbdavio pareigos nevykdymą. Kalbėjo apie šių pakeitimų naudą. Pabrėžė, kad atsakomybė bus numatyta tik darbdaviui.

Ieva Valeškaitė klausė dėl atsakomybės įsigaliojus šiems pakeitimams. Ji pasiūlė, kad būtų galima atsisakyti kitų formų pildymo bent jau toms įmonėms, kurios tokia tvarka naudosis.

Dalius Gedvilas, Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentas, kalbėjo apie Lietuvos statybininkų asociacijos prieš keturis metus teiktus pasiūlymus. Atkreipė dėmesį į Sodros technines galimybes bei administracinę našą. Pabrėžė, kad kyla daug klausimų. Kalbėjo, kad reikia tvarios ir skaidrios sistemos.

Vytautas Šilinskas pabrėžė, kad diskusijos gali tęstis toliau, šios dienos posėdyje yra tik pristatomas siūlomas reglamentavimas, nėra siekiama priimti sprendimą.

Aurelija Maldutyte klausė apie dabartinę situaciją dėl Sodros informacinių sistemų atnaujinimo, apie jų technines galimybes, įgyvendinant šį pakeitimą. Išsakė nuomonę, kad reikėtų toliau tęsti diskusijas šiuo klausimu, kai aiškiau bus matoma šio pakeitimo veikimo tvarka, numatytos aiškios įjungimo/išjungimo funkcijos bei kiti praktiniai klausimai.

Sigitas Gailiūnas apibendrino, kad diskusijos šiuo klausimu bus tęsiamos kitame Trišalės tarybos posėdyje, į jį pakviečiant dalyvauti Sodros atstovus, kurie plačiau pristatytų situaciją apie Sodros informacinių sistemų atnaujinimą ir siūlomo pakeitimo įgyvendinimo technines galimybes. Pasiūlė, kad projektai kol kas nebūtų teikiami oficialiam derinimui per Teisės aktų informacinę sistemą (TAIS). Pažymėjo, kad būtų gerai, jei Lietuvos statybininkų asociacija būtų įtraukta į diskusijas ir galėtų teikti pasiūlymus.

Vytautas Šilinskas patikslino, kad artimiausiu metu projektai bus teikiami derinti oficialiai per TAIS. Pakvietė teikti pastabas projektams.

NUTARTA:

1. Išklaudyta informacija dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 60 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 58¹ straipsniu įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 100 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų ir tai, kad jie artimiausiu metu bus teikiami derinti per TAIS.

2. Prašyti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos kitame Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdyje plačiau pristatyti būsimo IT sprendimo – darbo laiko statybvietėje deklaravimo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos informacinėje sistemoje – įgyvendinimo galimybes.

6. SVARSTYTA. Dėl siūlomų Lietuvos Respublikos darbo kodekso 115 ir 122 straipsnių pakeitimų (po 2023-05-23 Trišalės tarybos posėdžio, protokolas Nr. TTP-7).

Inga Ruginienė informavo, kad su šiuo klausimu grįžtama iš dvišalių derybinių profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų susitikimų, kuriuose šiuo klausimu nepavyko rasti sutarimo. Kalbėjo apie pastebimą tendenciją, kad vis daugiau yra naudojama suminė darbo laiko apskaita. Pabrėžė, kad pirminė suminės darbo laiko apskaitos naudojimo idėja buvo, kad suminė darbo laiko apskaita turėtų būti taikoma tik nepertraukiamai veikiančiose įmonėse. Kitur dėl suminės darbo laiko apskaitos būtų galima susitarti šakos kolektyvinėse sutartyse.

Tomas Tomilinas, Lietuvos Respublikos Seimo narys, kalbėjo apie balsavimo rezultatus dėl šio įstatymo projekto Seime po pateikimo. Kalbėjo apie viltį rasti sutarimą šiuo klausimu. Tai yra siekis apsaugoti darbuotoją. Siūlė judėti toliau. Prašė Trišalės tarybos bent jau nestabdyti šio klausimo, o dar geriau būtų, jei pavyktų rasti sutarimą. Kalbėjo, kad tai pati jautriausia Darbo kodekso vieta.

Aurelija Maldutytė kalbėjo, kad ir darbo tarybos turėtų galėti sudaryti kolektyvines sutartis.

Dalia Macijauskė pasiūlė šį klausimą svarstyti Darbo santykių komisijoje kartu su kitais Darbo kodekso pakeitimais. Šiandien neturi suformuotos nuomonės šiuo klausimu.

Inga Ruginienė atkreipė dėmesį, kad šis klausimas jau buvo svarstytas Darbo santykių komisijoje. Norima, kad šiandien būtų suformuotos nuomonės.

Aurelija Maldutytė atkreipė dėmesį, kad suminė darbo laiko apskaita daugiausiai taikoma viešojo maitinimo sektoriuje. Siūlė šio klausimo nepalikti atskirai, o prijungti prie Darbo kodekso pakeitimų (2-asis darbotvarkės klausimas), kurie yra perduodami svarstyti Darbo santykių komisijai.

Kristina Krupavičienė siūlė sprendimą priimti šios dienos posėdyje, nes Lietuvos Respublikos Seimo valdyba 2023 m. gegužės 3 d. sprendimu Nr. SV-S-916 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ yra paprašiusi Trišalės tarybos pateikti Lietuvos Respublikos Seimui išvadą šiuo klausimu. Sakė, kad profesinės sąjungos palaiko šį siūlymą, o jei darbdavių nuomonė yra kitokia, reikia fiksuoti skirtingas nuomones ir pateikti atsakymą Seimui.

Vytautas Šilinskas atkreipė dėmesį, kad Seimas nesikreipė į Vyriausybę dėl išvados, tad Vyriausybės pozicijos šiuo klausimu nėra.

Sigitas Gailiūnas apibendrino, kad fiksuojamos skirtingos pozicijos, nuomonės, o jei atsiras nauji pasiūlymai ir sutarimas, apie tai informuoti Lietuvos Respublikos Seimą.

NUTARTA: Fiksuoti skirtingas nuomones dėl „Dėl siūlomų Lietuvos Respublikos darbo kodekso 115 ir 122 straipsnių pakeitimų“ (dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. gegužės 3 d. sprendimo Nr. SV-S-916 „Dėl įstatymų projektų išvadų):

- Profesinių sąjungų organizacijų atstovai pritaria Lietuvos Respublikos darbo kodekso 115 ir 122 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2605 (toliau – Projektas);
- Darbdavių organizacijų atstovai siūlo toliau tęsti diskusijas, ieškant sutarimo dėl šio Projekto;
- Vyriausybės atstovai siūlo tęsti diskusijas dėl suminės darbo laiko apskaitos kartu su šiame posėdyje pristatyto Lietuvos Respublikos darbo kodekso projekto siūlymais (2-asis darbotvarkės klausimas).

7. SVARSTYTA. Griežta trečiųjų šalių piliečių kvota ir tiesioginė darbdavių atsakomybė nemokant reikiamo darbo užmokesčio.

Vytautas Šilinskas trumpai pristatė kartu Vidaus reikalų ministerija siūlomus pakeitimus prieš juos siunčiant oficialiam derinimui. Pakeitimai yra nedideli. Siūloma, kad kvotos dydis sudarytų 1,4 proc. nuo populiacijos, Akcentavo, kad tai yra pirmasis skaičius diskusijoms, kuris gali ir kitoks būti. Siūlomos išimties, jeigu mokamas ne mažesnis nei 1,2 Valstybės duomenų agentūros

paskutinio paskelbto kalendorinių metų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio šalies ūkyje. Šis skaičius taip pat yra pirminis, galimos diskusijos dėl jo. Kita išlyga – susitarus šakos kolektyvinėje sutartyje gali būti siūloma nustatyti kitoki kvotos dydį.

Povilas Drižas kalbėjo, kad yra baiminamasi iniciatyvos keisti esamą sistemą, nors, anot jo, tai problemos neišspręs.

Artūras Telmentas akcentavo, kad labai svarbu, kad siūlomų pakeitimų projektas būtų sudėliotas kartu su socialiniais partneriais.

Inga Ruginienė sakė, kad norėtųsi kompleksiško požiūrio. Kalbėjo apie Estijos pavyzdį. Svarbu yra geopolitinės padėties situacija.

Ričardas Garuolis kalbėjo apie pavyzdžius, kai iš trečiųjų šalių atvykę piliečiai nebuvo aukštos kvalifikacijos. Siūlytų pažeidusiems darbo santykių reguliavimą darbdaviams dvejus metus neleisti įdarbinti darbuotojų iš trečiųjų šalių.

Monika Grigalauskienė teiravosi dėl išimčių taikymo galimybės atskiruose sektoriuose.

Vytautas Šilinskas atsakė, kad kol kas nėra sprendimo dėl taikymo.

Aurelija Maldutytė pasisakė apie Estijos pavyzdį.

NUTARTA. Pristatyta informacija apie griežtą trečiųjų šalių piliečių kvotą ir tiesioginę darbdavių atsakomybę nemokant reikiamo darbo užmokesčio ir išklaustytos socialinių partnerių nuomonės šiuo klausimu.

8. SVARSTYTA. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Sigitas Gailiūnas pasiūlė kitą Trišalės tarybos posėdį gyvai organizuoti kovo 19 arba 26 d. 14.00 val.

Po diskusijų nutarta kitą posėdį surengti kovo 26 d.

NUTARTA. Kitą eilinį Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį organizuoti 2024 m. kovo 26 d. 14.00 val.

Posėdžio pirmininkas

Posėdžio sekretorė

Sigitas Gailiūnas

Valda Pranckuvienė